

Vrijdag, op het eind van de middag, kreeg Steenberghe van de Regeeringsvoorlichtingsdienst drie exemplaren van de radiotekst; daarvan liet hij één naar Welter, één naar van den Tempel sturen. Op zondag pleegden Steenberghe en Welter samen overleg en de eerste met wie zij toen contact zochten, was niet Gerbrandy maar van den Tempel, hun bondgenoot in de strijd die zij gedreeën bij de formatie van Gerbrandy's tweede kabinet gevoerd en grotendeels gewonnen hadden. Van den Tempels steun (deze zou dinsdagochtend naar de Verenigde Staten vertrekken waar hij als hoofd zou optreden van de Nederlandse delegatie op de jaarlijkse conferentie van de Internationale Arbeids-Organisatie) was essentieel voor hen: nam hij de zaak even hoog op als zij, dan zou hij Albarda misschien ook tot het dreigen met aftreden kunnen bewegen. Maar toen zij van den Tempel maandagochtend opzochten, bleek deze het niet met hen eens te zijn: hij deelde wel hun algemene bezwaren tegen Gerbrandy's optreden maar hij stond volledig achter de oorlogvoering en zei hun dat zij het gebeurde met de donderdagavond uitgezonden tekst opbleezen. Hij drong er bij hen op aan, onmiddellijk met Gerbrandy te spreken en niet rechtstreeks hun schriftelijk verzoek om ontslag aan de koningin te doen toekomen; hij herinnerde hen er aan dat na het ontslag dat Dijkhoorn vier maanden tevoren zo spontaan zelf mondeling aan de koningin aangeboden had, afgesproken was dat ministers geen ontslagaanvraag meer zouden indienen voor de zaak in het kabinet besproken was.

Steenberghe en Welter zochten nog diezelfde ochtend Gerbrandy op en begonnen met hem mee te delen dat zij zouden aftreden. Waarom, vroeg Gerbrandy verbaasd. Om de tekst van donderdagavond, was het antwoord, en daar werden meteen alle bezwaren aan toegevoegd: Gerbrandy was eigenmachtig van een tevoren vastgestelde richtlijn afgeweken en het advies om te verhuizen kon in bezet gebied slechts een deplorabele indruk gemaakt hebben. Gerbrandy, diep geschokt door de hem gedane aankondiging, zette de omstandigheden uiteen waarin het tot de uitgezonden tekst gekomen was (hij was daarbij zo in de war dat hij de indruk wekte, de uiteindelijke tekst niet eens gezien te hebben) en bood aan, Furstner aan het gesprek te laten deelnemen. Dat aanbod werd door Steenberghe en Welter afgewezen. Zij hadden geen enkele behoefte aan nadere informatie en herhaalden dat zij hun ontslagaanvraag zouden indienen.

Zij zochten vervolgens opnieuw van den Tempel op met de mededeling, aldus deze in zijn getuigenis voor de Enquêtecommissie, 'dat (het) onderhoud met de minister-president hen had versterkt . . . in hun voornemen om hun portefeuille ter beschikking te stellen. Ik heb hun gezegd', zo gaf van den Tempel zijn eigen reactie weer,